SVERIGES RIKSDAG

Socialförsäkringsutskottets betänkande 2026/27:SfU6

Riksrevisionens rapport om Migrationsverkets kontroller av arbetstillstånd

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

I skrivelsen redogör regeringen för sin bedömning av Riksrevisionens iakttagelser i rapporten om Migrationsverkets kontroller av arbetstillstånd och sina åtgärder med anledning av iakttagelserna.

I betänkandet finns ett särskilt yttrande (S, V).

Behandlade förslag

Skrivelse 2025/26:284 Riksrevisionens rapport om Migrationsverkets kontroller av arbetstillstånd – stor risk för fel och missbruk.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut 3
Redogörelse för ärendet 4
Utskottets överväganden 5
Riksrevisionens rapport om Migrationsverkets kontroller av arbetstillstånd 5
Utskottets ställningstagande 6
Särskilt yttrande 7
Skrivelsen (S, V) 7
Bilaga
Förteckning över behandlade förslag 8
Skrivelsen 8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Skrivelsen

Riksdagen lägger skrivelse 2025/26:284 till handlingarna.

Stockholm den 10 november 2026

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Nadja Awad

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Nadja Awad (V), Jessica Stegrud (SD), Ida Karkiainen (S), Viktor Wärnick (M), Åsa Eriksson (S), Ola Möller (S), Caroline Högström (M), Jonas Andersson (SD), Niels Paarup-Petersen (C), Magnus Resare (M), Ajda Asgari (MP), Ingemar Kihlström (KD), Jessica Rodén (S), Karolina Widerberg (SD), Arber Gashi (S), Marianne Littke (L) och Robert Andersson Hammarstrand (S).

Redogörelse för ärendet

I februari 2026 överlämnade riksdagen (talmannen) Riksrevisionens rapport Migrationsverkets kontroller av arbetstillstånd – stor risk för fel och missbruk (RiR 2026:5) till regeringen i enlighet med 9 kap. 18 § fjärde stycket riksdagsordningen. I juni 2026 återkom regeringen med skrivelse 2025/26:284 Riksrevisionens rapport om Migrationsverkets kontroller av arbetstillstånd – stor risk för fel och missbruk.

I betänkandet behandlar utskottet regeringens skrivelse. I skrivelsen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om skrivelsen.

Vid utskottets sammanträde den 19 mars 2026 informerade riksrevisor Christina Gellerbrant Hagberg om Riksrevisionens rapport.

Utskottets överväganden

Riksrevisionens rapport om Migrationsverkets kontroller av arbetstillstånd

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.
Jämför det särskilda yttrandet (S, V).

Regeringens skrivelse

Riksrevisionens iakttagelser och rekommendationer

Riksrevisionen har granskat om Migrationsverkets kontroller i arbetstillståndsärenden är effektiva för att motverka fel och missbruk. Riksrevisionens övergripande slutsats är att kontrollerna inte är effektiva, vare sig när det gäller kontroller vid ansökan om arbetstillstånd eller i fråga om efterkontroller av pågående arbetstillstånd. Enligt Riksrevisionen riskerar bristerna att bidra till ökad arbetskraftsexploatering, osund konkurrens och arbetslivskriminalitet.

Riksrevisionen konstaterar bl.a. att Migrationsverkets kontroller vid en ansökan om arbetstillstånd inte är tillräckliga för att säkerställa att villkoren för tillstånd är uppfyllda och att uppgifterna i ansökan är tillförlitliga. Riksrevisionen framhåller att arbetstillstånd har beviljats hos arbetsgivare som Migrationsverket tidigare bedömt som oseriösa, utan att fördjupade kontroller genomförts vid nya ansökningar. Efterkontrollerna är också otillräckliga, bl.a. eftersom Migrationsverkets urval inte är tillräckligt träffsäkert.

Riksrevisionen lämnar följande rekommendationer till regeringen:

- Ge Migrationsverket utökade möjligheter att lagra uppgifter om arbetsgivare och ombud i syfte att skapa bättre förutsättningar för effektivt kontrollarbete.
- Ge Migrationsverket bättre möjligheter att kunna validera att villkoren för arbetstillstånd är uppfyllda, exempelvis genom att kunna begära in specifika handlingar vid efterkontroller och vid behov genomföra inspektioner hos arbetsgivarna.

Riksrevisionen lämnar även ett antal rekommendationer till Migrationsverket.

Regeringens bedömning och åtgärder med anledning av Riksrevisionens iakttagelser

Regeringen välkomnar Riksrevisionens granskning och konstaterar att den utgör ett värdefullt bidrag till det pågående arbetet med att motverka missbruk av reglerna för arbetskraftsinvandring.

Regeringen instämmer i Riksrevisionens rekommendationer och anger att den har vidtagit flera åtgärder i linje med rekommendationerna. Bland annat har nya regler som stärker Migrationsverkets möjligheter att ingripa mot fusk och missbruk i arbetstillståndsärenden nyligen trätt i kraft. Dessutom har regeringen i Migrationsverkets regleringsbrev satt mål- och återrapporteringskrav som handlar om förstärkt kontrollverksamhet. Myndigheten har även fått i uppdrag att vidta åtgärder för att stärka arbetet med att upptäcka och motverka missbruk av regelverket för arbetskraftsinvandring. Migrationsverket har utöver detta informerat Justitiedepartementet om att det pågår en utredning på myndigheten om verkets möjligheter att delta i arbetsplatsinspektioner.

Genom skrivelsen anser regeringen att Riksrevisionens rapport är slutbehandlad.

Utskottets ställningstagande

Det har inte väckts någon motion med anledning av skrivelsen. Utskottet föreslår att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

Särskilt yttrande

Skrivelsen (S, V)

Nadja Awad (V), Ida Karkiainen (S), Åsa Eriksson (S), Ola Möller (S), Jessica Rodén (S), Arber Gashi (S) och Robert Andersson Hammarstrand (S) anför:

Vi vill för egen del tillägga följande. Riksrevisionen framhåller i sin rapport att Migrationsverkets kontroller av arbetstillstånd inte har varit effektiva och att bristerna riskerar att bidra till ökad arbetskraftsexploatering, osund konkurrens och arbetslivskriminalitet. Bland annat framhålls att arbetstillstånd har beviljats hos arbetsgivare som tidigare har bedömts som oseriösa utan att någon fördjupad utredning gjorts vid de nya ansökningarna. Vi har länge påtalat denna brist och vi hävdar att en myndighetsbaserad arbetsmarknadsprövning tillsammans med arbetsmarknadens parter väsentligen skulle kunna minska detta missbruk. Vi noterar även att Migrationsverkets hemställan till Justitiedepartementet från juni 2025 om lagändringar i syfte att stärka verkets kontrollverksamhet än så länge inte har lett till konkreta åtgärder från regeringens sida utöver en tillsatt utredning. Passiviteten förtjänar kritik. Vi kommer att följa utvecklingen av frågorna och ta nödvändiga initiativ i andra sammanhang.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2025/26:284 Riksrevisionens rapport om Migrationsverkets kontroller av arbetstillstånd – stor risk för fel och missbruk.

Tryck: Elanders Sverige AB, Vällingby 2026